

POHLAVNÍ NEMOCI 31. 12. 2022

Dyspaurení neboli bolest při pohlavním styku

Dyspaurení je bolest při pohlavním styku, kdy žena pocituje nepříjemné až bolestivé pocity při sexuálním styku nebo po něm. Bolest při pohlavním styku může příležitostně zažít každá žena, o dyspaurení se ale jedná v případě, kdy se tento stav stává chronickým. Takové ženy trápí opakovaná bolestivost.

Co je to dyspaurení

Jde o stavy, kdy žena vnímá **bolest** při pronikání penisu do vaginy, během vlastní soulože, a to v kterékoli její fázi, nebo i po vlastní **souloži**. Ženy takovou bolest vnímají jako pálení, řezání nebo jako stažení poševních svalů. Těmito problémy trpí celá řada žen a není třeba se za ně stydět. Nejdůležitější je se co nejdříve dopátrat **příčiny** a začít tento problém řešit. Léčba bude záviset především na tom, co je **příčinou dyspaurení**.

Dyspaurení a příčiny bolesti při pohlavním styku

Dyspaurení může mít celou řadu příčin. Velice často jde o kombinaci **organických** i **neorganických příčin**, což znamená, že příčina je **psychosomatická**. Někdy se v případě **bolestivého sexuálního styku** může jednat o výhradně psychickou příčinu, v jiném případě může být na vině překážka čistě fyziologická. Pokud však příčina není včas odstraněna, problém se následně přenesení do psychiky. Pak sice může být léčba organického

původu úspěšná, ale problém i tak přetrvává, neboť z původní, čistě fyzické příčiny, se pak stal problém psychický.

Bolest při pohlavním styku - organická dyspaureníe - příčiny

Bolestivý pohlavní styk může mít tyto fyziologické příčiny:

- **nemoci pohlavních orgánů**
- **deformace** poševního vchodu, pochvy či dělohy
- **infekce pohlavních orgánů**, zánět pochvy (*colpitis*) - nedoléčené nebo recidivující potíže mohou způsobovat bolest při pohlavním styku
- **nemoci orgánů malé pánve**
- **záněty močového měchýře** a močových cest
- **intersticiální cystitida** - chronické nebakteriální onemocnění močového měchýře. Jde o syndrom bolestivého měchýře. Pro onemocnění je typická přítomnost bolestivých příznaků v oblasti močového měchýře, které jsou doprovázeny zvýšenou frekvencí močení. Nápadná je jeho podobnost se syndromem chronické pánevní bolesti u mužů. U mužů se bolest vyskytuje během ejakulace, u žen následující den jako výsledek bolesti a spasmů v oblasti svalů pánevního dna.
- **záněty dělohy**, vaječníků či vejcovodů

Při zjišťování příčin dyspaureníe je vždy na místě vyloučit nebo potvrdit podezření na fyziologické příčiny. V případě, že gynekologické vyšetření žádný objektivní nález neukáže, je potřeba vnímat tento problém jako psychogenní.

Bolest při pohlavním styku - neorganická dyspaureníe - příčiny

Dyspaureníe bývá velice často právě psychosomatického původu. To znamená, že původní příčina tkví v psychice a poté na ni reaguje tělo ženy. Může se jednat o celou řadu potíží souvisejících se sexuálním životem. Může se jednat o:

Primární psychologické příčiny dyspaureníe

Ty nejsou podmíněny předchozími zkušenostmi, ale mohou být způsobeny například:

- špatnou informovaností před zahájením sexuálního života
- příliš prudérní výchovou
- negativním vztahem k sexu i k vlastní sexualitě
- neodůvodněné pocity viny
- strach ze sexuálního styku
- neschopnost hovořit o svých pocitech a potřebách

Sekundární psychologické příčiny dyspaureníe

Jde o získaný reflex, kdy na počátku stojí negativní sexuální zkušenost, na niž žena podvědomě reaguje stažením poševních svalů, neschopností se vzrušit, nedostatečným zvlhčením poševní sliznice apod. Tyto příčiny mohou být:

- traumatický sexuální zážitek v minulosti, jako např. **znásilnění**
- časté **vynucování pohlavního styku** ze strany partnera
- **neohleduplnost sexuálního partnera** k potřebám ženy při pohlavním styku (nedostatečná předehra, předčasná penetrace penisu při nedostatečné lubrikaci vaginy)
- dyspaurení se může vyskytovat **jen s některým partnerem** (což svědčí jednoznačně pro neorganickou příčinu)

V případě, že příčinou je traumatizující sexuální zážitek v minulosti, je potřeba se s ním vypořádat. To nemusí být vždy jednoduché a vyléčení emočního traumatu může vyžadovat odbornou pomoc psychoterapeuta.

Dyspaurení jako důsledek neshod v partnerském vztahu

Bolest při pohlavním styku ale nemusí být spojena přímo ani s jednou ze shora uvedených příčin. Problémem mohou být neshody partnerů či manželů i mimo ložnici. Ženy jsou citlivé a své emoce prožívají celým svým tělem. Velice často se stává, že dlouhodobá nespokojenost v partnerském vztahu nebo nevyřešené problémy v manželství se v konečném důsledku manifestují v sexuálním životě.

Pokud mezi partnery nepanuje harmonie, žena ztrácí chuť se se svým partnerem milovat, na což její tělo může podvědomě reagovat stažením svalů nebo nedostatečnou lubrikací pochvy. V takovém případě je třeba nejprve vyřešit partnerské neshody. Nejdůležitější roli pak bude hrát **schopnost komunikace s partnerem**, urovnání neshod a uvedení celého vztahu do harmonického soužití. Pokud toho partneri nejsou schopni docílit sami, mohou se obrátit na **sexuologa** nebo **psychologa**. Psychoterapií je možné prolomit začarovaný kruh nechuti k sexuálnímu životu vyjasněním a definováním potíží ve vztahu jako takovém a jejich následným vyřešením.

Bolest při pohlavním styku u mužů

Přestože se bolest při pohlavním styku vyskytuje u žen častěji, může se objevit i u mužů. K projevům patří bolest v průběhu styku, po styku nebo přímo při ejakulaci. Mezi příčiny patří nejčastěji:

- **zvětšení prostaty**
- **uretritida** (zánět močové trubice)
- další **pohlavní choroby** (různorodé pohlavní infekce)

Pokud je u muže vyloučena fyziologická příčina, musíme stejně jako u žen pátrat po příčinách psychogenních.